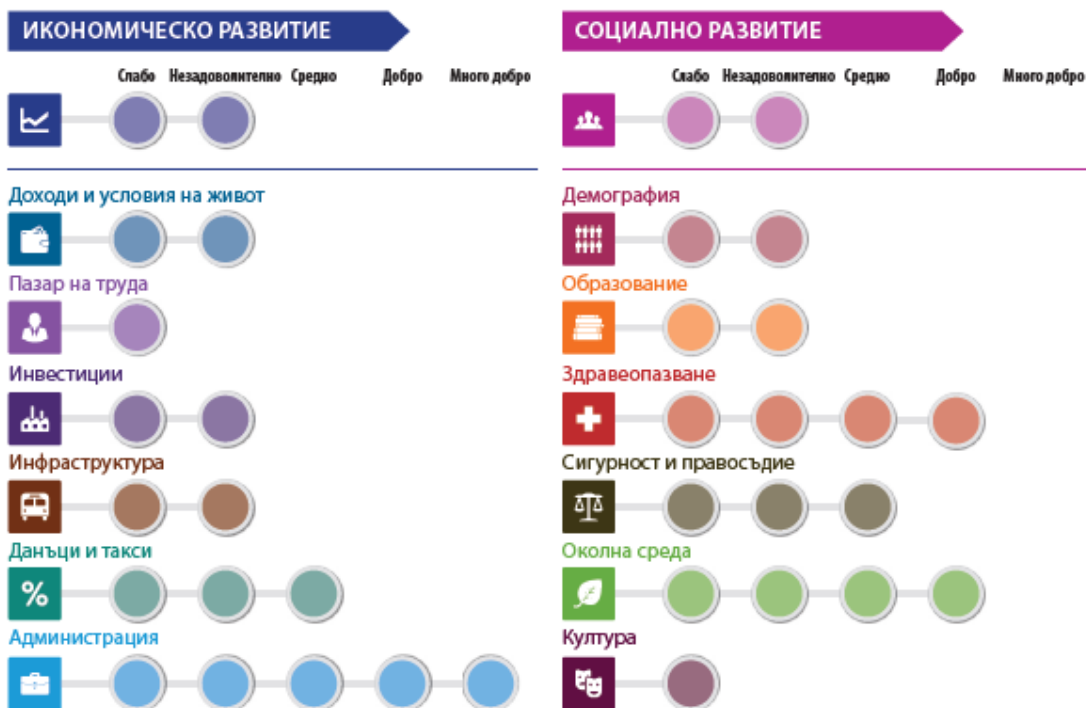

ОБЛАСТ ЛОВЕЧ

Заплатите и доходите в областта нарастват, но остават значително по-ниски от средните за страната. През последните няколко години пазарът на труда в областта отбелязва ръстове и спадове, а измерващите го показатели все още са далеч по-лоши от предкризисните им нива. Инвестиционната активност в област Ловеч остава сравнително ниска. Въпреки че делът на автомагистралите и първокласните пътища в областта е сравнително нисък, качеството на пътищата в областта традиционно е по-високо от средното в страната. Нито един от разглежданите местни данъци в общините в област Ловеч не е увеличен през 2018 година. Покритието на територията на областта от кадастралната карта остава сред най-високите в страната.

Ловеч е сред областите с най-влошена демографска картина, като причини за това могат да се търсят както в ниската раждаемост, така и в изселването от областта. Дяловете на второгодиците и отпадналите от основното и средното образование се задържат по-високи, макар и не значително, от средните нива за страната. Вероятно недостигът на специалисти и легла е причина за сравнително ниския брой преминали за лечение болни в областта. Въпреки че натовареността на окръжния съд в област Ловеч се повишава значително през 2017 г., правораздаването остава сравнително бързо. Относителният брой на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта е равен на средния за страната, но разкриваемостта им е по-висока. По-ниският дял на градското население в областта и сравнително малката му гъстота са обяснение за ограничения достъп на местното население до обществена канализация. Културният живот в областта е слабо интензивен.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

След няколкогодишен колеблив ръст през 2016 г. брутният вътрешен продукт на човек от населението в област Ловеч отбелязва сериозен скок от 12 п.п. (при 7 п.п. в страната) и достига 8 674 лв. (при 13 206 лв. в страната). Ръст се наблюдава и по отношение на заплатите и доходите в областта, въпреки че и те остават значително по-ниски от средните за страната. Нивото на бедност в областта като цяло намалява през последните години, но продължава да е сравнително високо. През 2017 г. 39% от жителите на областта живеят с материални лишения (при 30% в страната), а 32% - под националната линия на бедност (при 23% в страната).

През последните няколко години пазарът на труда в областта отбелязва ръстове и спадове, а измерващите го показатели все още са далеч по-лоши от предкризисните им нива. През 2017 г. коефициентът на икономическа активност в областта нараства, въпреки че остава значително под нивото му в страната – 61% в областта при 71% в страната. Едновременно с това и заетостта, и безработицата в област Ловеч отбелязват ръст. Коефициентът на заетост достига 56% (при 67% в страната), а този на безработица – 9% (при 6% в страната). Подобряването на пазара на труда в областта е ограничено и от образователната структура на работната сила. През 2017 г. сред населението на възраст 25-64 г. тези с висше образование са 18% (при 28% в страната), а с основно и по-ниско образование – 22% (при 17% в страната).

Инвестиционната активност в област Ловеч остава сравнително ниска. През 2016 г. разходите за дълготрайни материални активи намаляват и въпреки че подобна тенденция се наблюдава и в страната, спадът в областта е сред най-високите в страната свива относителния им обем почти наполовина. Отлив, макар и значително по-нисък, се наблюдава и при чуждите инвестиции, които остават тройно по-ниски от средните за страната спрямо населението. Към края на 2016 г. размерът им е 1 077 евро на човек от населението в област Ловеч при 3 310 евро на човек в страната. Ловеч е сред областите със сравнително добро усвояване на европейски средства. Към 30 юни 2018 г. стойността на изпратените суми по оперативните програми в областта са 1 654 лв. на човек (при 1 543 лв. на човек в страната), а в рамките на областта най-много на човек усвояват отново общините Луковит и Ябланица.

Гъстотата на пътната мрежа в областта е съизмерима със средната за страната, но делът на автомагистралите и първокласните пътища е по-нисък (15% при 19% в страната през 2016 г.). Въпреки това качеството на пътищата в областта традиционно е по-високо от средното в страната. Достъпът и използването на интернет в областта нарастват, но остават значително по-ниски от средните нива в страната и през 2017 година.

Нито един от разглежданите местни данъци в общините в област Ловеч не е увеличен през 2018 г., въпреки тенденция за нарастване на местното облагане. Усреднените нива на местните данъци в областта като цяло остават близки до средните за страната. По-високи от средното ниво са ставките върху недвижимите имоти на юридическите лица. По-ниски от средните пък са налозите върху прехвърлянето на собственост, търговията, превозните средства.

Самооценките на местната администрация за развитието на електронното правителство и предоставянето на административни услуги на „едно гише“ нарастват и през 2018 година. За трета поредна година оценката за „едно гише“ е по-висока от средната за страната, докато тази за електронното правителство остава по-ниска. Ръст се вижда и при рейтинга за активна прозрачност на органите на местното самоуправление и през 2018 г. оценката за общините от област Ловеч е значително по-висока от средната за страната. В рамките на областта най-висока оценка отново получава община Троян. Покритието на територията на областта от кадастралната карта остава сред най-високите в страната – 81% при 37% в страната през 2017 година. Четири от общините в областта изцяло са включени в кадастъра, докато единствено община Ябланица остава единствената в областта без никаква част от територията, включена в кадастралната карта.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

Ловеч е сред областите с най-силно влошена демографска картина, като причини за това могат да се търсят както в ниската раждаемост, така и в изселването от областта. През 2017 г. за шеста поредна година коефициентът на естествен прираст в Ловеч е двуцифрено отрицателно число и продължава да намалява, достигайки $-13,2\%$ (при $-6,5\%$ в страната). Коефициентът на механичен прираст също е отрицателен и през последните няколко години поддържа стойности от $-4-5\%$. Тези показатели са съпроводени и от силно влошени коефициенти на възрастова зависимост. През 2017 г. отношението на населението на 65 и повече години към това на 0-14 г. за втора поредна година е над 200% (при 148% в страната). Делът на градското население в областта е сравнително нисък (63% при 73% в страната), а гъстотата му – сред най-ниските в страната (874 души на кв. км при 1 537 души на кв. км в страната).

Нетният коефициент на записване на населението в V-VIII клас в областта традиционно е сравнително висок и 2017 г. не прави изключение. Същевременно, обаче дяловете на второгодниците и отпадналите от основното и средното образование се задържат по-високи, макар и не значително, от средните нива за страната. Представянето на учениците на зрелостните изпити за първи път през 2018 г. е значително по-ниско от средното за страната. На матурата по български език и литература средният успех в областта е 3,98 (при 4,24 в страната), а делът на слабите оценки е 7% при 6% в страната. Относителният брой на учителите в основното и средното образование в областта продължава да е по-нисък от този в страната, въпреки че и в двата случая се наблюдава нарастване през 2017 година.

Относителният брой на общопрактикуващите лекари в областта остава сравнително висок и през 2017 г., но недостигът на специалисти дори се задълбочава. Един лекар от водеща специалност се грижи средно за 689 души от населението при един лекар на всеки 529 души в страната. Легловата база в многопрофилните болници се разширява, но и тя остава сравнително ограничена. Вероятно недостигът на специалисти и легла е причина за сравнително ниския брой преминали за лечение болни в областта. През 2017 г. той продължава да намалява и достига 193 на хиляда души от населението при 242 на хиляда души в страната.

Въпреки че натовареността на окръжния съд в област Ловеч се повишава значително през 2017 г., правораздаването остава сравнително бързо. Един местен наказателен съдия разглежда средно по 11 дела на месец (при 10 дела на месец на съдия в страната), а делът на делата, приключили в тримесечен срок достига 96% (при 91% в страната). Относителният брой на регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта е равен на средния за страната (13 престъпления на хиляда души), но разкриваемостта им в областта е по-висока и през 2017 г. – 57% при 45% в страната.

По-ниският дял на градското население в областта и сравнително малката му гъстота са обяснение за ограничения достъп на местното население до обществена канализация и през 2016 година. 69% от населението на областта е свързано с канализация (при 76% в страната), а 57% има достъп до канализация, свързана с пречиствателни станции за отпадъчни води (при 63% в страната). Емисиите на въглероден диоксид в областта са значително по-малко от средния им обем в страната. През 2016 г. те намаляват още и достигат 38 тона на кв. км или седем пъти по-малко от 281 тона на кв. км средни за страната. Образованите битови отпадъци също в област Ловеч също са сравнително малко.

Културният живот в областта е слабо интензивен. Изключение прави интересът към местните музеи. През 2017 г. те привличат 929 посещения на хиляда души от населението (при 722 посещения на хиляда души в страната). Сравнително ограничени остават посещенията на театрите (94 при 314 на хиляда души в страната) и библиотеките (215 при 604 на хиляда души). Най-голяма пък е разликата със средните нива при посещенията на кината – 114 на хиляда души в област Ловеч при 778 на хиляда души в страната.

Ключови показатели за област Ловеч

Индикатори на икономическото развитие	2013	2014	2015	2016	2017
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	7 360	7 666	7 759	8 674	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	3 134	3 788	4 084	4 123	4 303
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	6 940	7 487	8 033	8 604	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната, %	36,8	31,2	29,2	31,6	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15-64 години (%)	58,5	56,9	60,2	56,9	61,3
Коефициент на заетост на населението на 15-64 години (%)	52,2	51,0	54,6	52,4	55,8
Коефициент на безработица на населението на 15-64 години (%)	10,7	10,2	9,2	7,9	8,7
Дял на населението с висше образование, 25-64 г. (%)	15,8	18,6	20,5	17,3	17,8
Брой на нефинансови предприятия на 1000 души от населението	40	41	42	43	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	1 136	1 388	2 316	1 269	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	986	996	1 131	1 077	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	34,6	45,8	50,8	51,0	54,8
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	44,8	47,8	43,7	44,7	45,8
Покритие на кадастъра (%)	74,0	74,0	80,4	80,5	80,5

Индикатори на социалното развитие	2013	2014	2015	2016	2017
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-10,2	-11,2	-11,0	-11,9	-13,2
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	-5,3	-4,2	-4,2	-5,6	-4,5
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,46	4,35	4,26	4,12	4,26
Процент оценки на матурите по БЕЛ под среден 3,00	2,5	3,0	6,2	9,9	8,4
Нетен коефициент на записване на населението в V-VIII клас, %	80,7	80,0	81,2	82,5	92,4
Дял на здравноосигурените лица (%)	88,5	89,7	91,1	91,3	90,4
Постъпили болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	220,1	213,4	208,8	205,2	193,2
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	10,1	9,4	10,1	12,5	12,8
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	51,8	49,2	45,4	58,8	56,7
Дял на висящите наказателни дела (%)	6,1	7,6	6,5	7,7	7,9
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадни води (%)	41,1	41,2	56,6	56,6	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата, тонове вредни емисии/кв. км	93,8	93,8	93,8	38,4	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	0	0	0	150	114
Посещения в театрите на 1000 души от населението	186	124	119	101	94